

אלה שעוטינו האחרונות

השיר על העיוורים

חלון

בחלון נעצם חלון עיני העששה
וילון לכן מליט תאוטי לנוף הכתולי
ערות חלון לא תראה אמי
על התקרה זוממת קורים חורשת
בם פנייה שדות הנחיתה האסורים
של נשיקות ילדותי חלון בתוך סיוט
רחוב הוא עורק ואדי המזרים דם
אפיל עורכים מקוננים מעבר
מהלכים פליטי ילדות שפופים
למחנות העקורים והתלושים חלון
בתוך אסון אני מליט עששת בעיני
שלא לראות את מה

העורים הם המשוררים האמתיים.
הם משילים מעל חמוקי המלים את
שלמת האותיות ומתנים אהבים עם
הנקוד.

המאהבים הם העורים האמתיים.
הם חופים על עצמם שלמת חשך
כדי לקרא באצבעותיהם את החולם
החסר של הפטמות הזקורות ומקפי
ההרגזן

המשורר בגנו

כשהוא מצטלם בגן הצבורי המשורר לא
שר. כשהוא מצטלם בגן הצבורי המשורר
משתדל להראות משורר כשהוא הכי
פחות. אבל סביבו משוררת העלוה בעצים,
וטרטור אופני הספורט והילדים הבוכים
שהכו על ידי ילדים בוכים. כלם משוררים
וצלם המשורר אינו שומע. ואין מצילו
משירם

אלה שעוטינו האחרונות.
הדיו במדפסת אוזל. מה שכתוב מתעפל
בקרכי המחשב ומתיפח באלם אלקטרוני.
אהבתך מלפפת את לבי כמטפס דוקרני.
חדר המעלות אפוף עשן. איני
מצליח לקרע את דלת היציאה.
אהבתך נכרכת סביב לבי בצבתות
סרטן פשוקות למשגל בשרותים לפני
שיתפסו אותנו אורכים לנו רהיטינו
הדרוכים המתנשפים חיות טרף אלמות
של יוגנדשטיל וברוקט.
אלה שעוטינו האחרונות.
מה שנדפס כאן ימחה במחי כפתור.
אהבתנו תפורמט.
מאה ערלות יזרו על שביל מנוסתנו
מעצמנו להורות לנו את דרך השיבה לבית
השרוף. אהבתך חונקת את לבי כסנה מטפס
ולא אוכל עוד. ולא אכל.
בשער תקדם אותנו תזמרת
סריסים.

אלה שעוטינו.
יפות מאלה לא יהיו עוד.

יראת הכבוד הדו-ערכית שהוא רוחש ליצחק רבין,
מפקד חטיבת הראל דאז.
ואחרי ככלות הכל, הספר מייצג בעוצמה כאוטית
את חוויית הדור, של הפלמ"ח ושל כלל הלוחמים,
ואת מהות הישראליות, או לפחות הישראליות של
פעם. דרכו אסוציאטיבית, מבולבלת, בלגניסטית,
נעה בין פתוס להגחכה, מקטרת, מתפנקת,
מתבכיינת, מתקרבת, סותרת את עצמה, יורה לכל
הכיוונים ובוכה: אבל כלום יש דרך אותנטית
ואפקטיבית יותר לתאר את חווייתנו כאן, ואת ההווה
האנושית בכלל? חבורת נערים צעירים השליכו עצמם
אל המערכה הכבדה, לחמו ביותר מחמישים קרבות
תוך פחות משנה אחת, חפרו ביום את הקברים בקריית
ענבים בהם ייקברו הם עצמם בתום קרב הלילה הבא, והקימו מדינה:
מי יוכל לשפוט אותם, ולהעריך אל-נכון את אשר עשו? פרג השכחה
וההזיה מתערבב בזיכרון באב אל-ואד; דם הכלנית המיתולוגי של
אדוניס יפה הבלורית והתואר קם לתחייה בקאמבק המאוחר של יורם
קניוק, ומציב מונומנט לאתוס הפלמ"ח ולרוח התקופה: תש"ת. ❖

(פרק 4), הגיוס למחתרת נוסח חסמב"ה עם חיים חפר
בתפקיד אורח (8), אימוני הפלי"ם (9), ישקה הפרטיון
(10), ירושלים הנצורה ובה סדר פסח ייקי (13) וחנות
חרדים המניפים דגלי כניעה לבנים (18), פוגה של באך
וסיפור אהבתו ומותו של פליט אחר (14), נערות הפלמ"ח
ומנחם שמי המצייר את פניו המתות של ג'ימי בנו (17)...
ואילו הליניץ בערבי (5), גירוש תושבי קיסריה (11),
הריגת הזקנה והילד הערבים (12), גירוש רמלה ופליטי
השוואה העטים עליה כארבה (20), כולן פרשיות מלבן
הכואב של הסכסוך ומה שהוא עושה לנו, מתוארות באופן
אמביוולנטי של יורים ובוכים, ונותרות לא-פתורות,
כיאה להן. ובסיום, פרקי השיבה מן המלחמה (21-23),
מבולבלים כמו כל השאר, הם מן היפים והמרגשים בסוגם.
ולצד כל אלה דמויות שונות ומשונות, אמיתיות והזויות ובין-לבין,
לעתים מבליחות במשפט יחיד ולעתים חוזרות שוב ושוב, ובראשן
היידד המחוספס והעלום ארי"ש-בדוי. וכמובן המפקדים, שמצד אחד
קניוק מבקר באופן כוללני, לעתים אף בבוז, מתוך פוות "החייל
הפשוט"; ומצד שני הוא אוהב ומעריך; את דדו, את רעננה (אליהו
סלע) המיתולוגי, את נחום אריאלי ושמועון אלפסי, ואחרים; ניכרת גם

גילוי נאות: הכותב הוא בן לפלמ"חניקים ומרכז דור ההמשך של עמותת הפלמ"ח;
הדעות המובעות ברשימה הן דעותיו הפרטיות בלבד